

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено
на
засіданні
кафедри правового забезпечення
та адміністрування транспортної
діяльності протокол №1 від
12.09.2023р.

СИЛАБУС СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ II семестр 2023-2024 навчального року

Розробники Силабусу: проф. Павліченко В.М.

Галузь знань – 05 Спеціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування
Спеціальність – 051 «Економіка», 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма – ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА, ПІДПРИЄМНИЦТВО
Освітній рівень – другий (магістр)
Цикл підготовки – професійний Кількість кредитів ЄКТС – 3 Семестр – 2
Сторінка курсу в MOODLE – <http://do.kart.edu.ua/>
Лектор курсу – док.пед.н, к.ю.н., проф Малихіна Я.А., проф. Павліченко В.М.
Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/kolisnikov-andrij-vjacheslavovich>
Контакти викладача (e-mail) – isnykov@kart.edu.ua
Адреса кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, корпус 3, ауд.
Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Харків, 2023 рік

В умовах глобальних змін у сучасному світі на перше місце постає належне опанування досягненнями інтелектуальної і творчої діяльності. Цього вимагають різні фактори: формування глобального інформаційного суспільства, перетворення, які відбуваються в усіх сферах вітчизняного суспільства, побудова в Україні. Вивчення цієї дисципліни дасть змогу формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій та ставить за мету надати можливість одержати знання під час вивчення права в сфері інтелектуальної власності.

Крім того, сьогодні все більша кількість підприємств, організацій, вчених, практиків та інших активних суб'єктів соціальної дії цікавиться питаннями корпоративної соціальної відповідальності, тобто врахуванням корпоративної етики, відповідальної громадянської позиції, сталого розвитку, відповідального бізнесу тощо.

Корпоративна соціальна відповідальність, в першу чергу – це виконання організацією соціальних зобов'язань, що приписані законом, і готовність нести відповідні обов'язкові витрати, по-друге – це готовність довільно нести необов'язкові витрати на соціальні потреби понад законодавчо встановлені межі, виходячи не з нормативних вимог, а з етико-моральних міркувань.

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

Ціннісно-смыслову компетентність (формування та розширення світогляду студента у сфері соціальної відповідальності та інтелектуальної власності, здатність до розуміння соціальних відносин та інтелектуальної діяльності);

Загальнокультурну компетентність (розуміння історичних особливостей, що склалися в Україні);

Навчально-пізнавальну компетентність (формування у студента зацікавленості у системі відносин прав інтелектуальної власності, соціальної відповідальності, питання їх застосування знань у сфері власних інтересів)

Інформаційну компетентність (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації у сфері соціальної відповідальності та інтелектуальної власності за допомогою сучасних інформаційних технологій)

Комунікативну компетентність (розвиток у студента навичок роботи та вміння прийняття рішень кваліфіковано вести дискусію у досліджуваній сфері);

Компетентність особистісного самовдосконалення (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом постійного пошуку нетрадиційних підходів до розвитку).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Соціальна відповідальність постає з одного боку як фундаментальна філософія сучасного бізнесу, а з іншого – стратегія корпоративного управління. В реалізації підходу корпоративної соціальної відповідальності в практиці управління та координації поточної діяльності підприємства бере участь весь персонал підприємства, і управлінський персонал в першу чергу. Тож, для ефективної діяльності фахівців в сфері економіки

підприємства, менеджменту, маркетингу та адміністрування знання, вміння і навички з впровадження в діяльність організації принципів корпоративної соціальної відповідальності є невід'ємною вимогою до їх компетентності.

Інтелектуальна власність забезпечує процеси управління інтелектуальною власністю і трансфером технологій, підвищує ефективності використання наукового потенціалу країни в умовах ринку, а також забезпечує високий інноваційний рівень

виконуваних наукових досліджень, сприяє набуттю та комерціалізації прав інтелектуальної власності, що міститься в результатах науково-дослідних, дослідно- конструкторських, технологічних та навчально-методичних робіт.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті, на форумі і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Курс складається з однієї лекції у два тижні і одного практичного заняття раз у два тижні. Він супроводжується текстовим матеріалом груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розробки проекту з просування аканту в соціальних мережах. В рамках курсу передбачають лекції запрошених роботодавців.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу)

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції.

Теми курсу

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1	2	Лекц.№1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку.Підходи до визначення поняття соціальної відповідальності	2	СЗ№ 1 Підходи до визначення поняття соціальної відповідальності Принципи соціальної відповідальності Стадії соціальної відповідальності
2	2	Лекц.№2. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	2	СЗ№ 2 Види соціальної відповідальності Підстави соціальної відповідальності.
3	2	Лекц.№3. Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	2	СЗ№3 Свобода волі як онтологічна основа фактичної підстави соціальної відповідальності
4	2	Лекц.№4. Формування відносин на засадах соціальної відповідальності.	2	СЗ№ 4 Організаційно- економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю
5	4	Лекц.№5. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	2	СЗ№ 5Формування відносин на засадах соціальної
6	2	Лекц.№6. Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності .	2	СЗ№ 6 Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності
7	2	Лекц.№7. Ефективність	2	СЗ№ 6Ефективність соціальної

		соціальної відповідальності		відповідальності
8	2	Лекц.№8. Напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	2	СЗ№ 6 Напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні відповідальності.
Модульний контроль знань				
9	2	Лекц.№9. Поняття інтелектуальної власності.	2	СЗ№ 7Поняття інтелектуальної власності Еволюція інтелектуальної власності
10	2	Лекц.№10. Еволюція інтелектуальної власності. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави.	2	СЗ№ 7 Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціальному розвитку держави.
11	2	Лекц.№11. Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.	2	СЗ№ 8 Охорона прав на об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав
12	2	Лек.№12 Система законодавства України про інтелектуальну власність	2	СЗ№ 8Охорона прав на об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
13	2	Лекц.№13. Державна система правової охорони інтелектуальної власності	2	СЗ№ 8Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
14	2	Лекц.№14. Охорона прав на об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.	2	СЗ№ 8Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
15	2	Лекц.№15. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном	2	СЗ№8 Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
Модульний контроль знань залік				

Для заочної форми навчання

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
2	1	Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства.	1	Види соціальної відповідальності Підстави соціальної відповідальності.

3	1	Організаційно-економічне забезпечення управління корпоративною соціальною відповідальністю	1	Свобода волі як онтологічна основа фактичної підстави соціальної відповідальності
7	1	Ефективність соціальної відповідальності	1	Ефективність соціальної відповідальності
11	1	Об'єкти та суб'єкти права інтелектуальної власності.	1	Охорона прав на об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Охорона об'єктів авторського права і суміжних прав
12	1	Система законодавства України про інтелектуальну власність	1	Охорона прав на об'єкти промислової власності та нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.
13	1	Державна система правової охорони інтелектуальної власності	1	Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності за кордоном.
			залік	

Соціальна відповідальність та інтелектуальна власність / схема курсу

Поміркуй	Лекції	Виконай
	Довідковий матеріал	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Індивідуальні консультації	
	Залік	

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A

ДОБРЕ – 4	<u>Дуже добре</u> – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	<u>Добре</u> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	<u>Задовільно</u> - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	<u>Достатньо</u> – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	<u>Незадовільно</u> – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	<u>Незадовільно</u> - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Відвідування лекцій: Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 70% лекційних занять у модулі без поважних причин. Максимальна сума становить 2 балів.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої знання у сфері права. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості. Максимальна сума становить 20 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). Ступінь залученості визначається участю у роботі дискусійного клубу з питань правознавства. Максимальна сума становить 28 балів.

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20/40 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 або 1 бали). Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Залік:

Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на заліку.

Завдання на самостійну роботу:

Студентам пропонується обрати теми для створення власного завдання впродовж семестру. За вчасне та вірне виконання завдання нараховується 25 балів до поточного модульного контролю. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 100% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль. Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на e-mail викладача або перевіряються ним особисто.

Студенти мають прорецензувати одну роботу іншого студента або групи впродовж семестру очно та висловити свої критичні зауваження.

Заочна форма навчання

Підсумкова оцінка складається з балів, отриманих за виконання контрольної роботи або індивідуального завдання та складання підсумкового залікового тесту.

Тестування: оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові питання. Максимальна кількість становить 40 балів за тест.

Контрольна робота: складається з питань теоретичного характеру та практичних завдань (ситуативних задач, кейсів тощо). Максимальна кількість балів за контрольну роботу становить 60.

Теоретичні питання передбачають об'єм повідомлення (5-7 стор. на кожне питання).

У відповідях на питання ситуативної задачі також можна використовувати матеріал, знайдений в літературі, разом з тим бажано підключати аналіз власних спостережень, життєвий досвід.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент оволодіє відповідними теоретичними знаннями та навичками, вмінням орієнтуватись у чинному законодавстві, працювати з нормативно-правовими актами, правильно застосовувати правові норми до конкретних практичних ситуацій.

У результаті вивчення дисципліни студент оволодіє теоретичними положеннями і практикою взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства. Оволодіє питаннями

пов'язаними з набуттям фізичними та юридичними особами майнових та немайнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності.

Студент буде знати поняття інтелектуальної власності та систему права інтелектуальної власності; принципи та джерела авторського права; процедуру патентування об'єктів промислової власності; нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності; поняття та види захисту і охорони об'єктів інтелектуальної власності.

Навчиться формувати механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю; збирати й оцінювати інформацію з корпоративної соціальної відповідальності для прийняття рішень і формування пропозицій до програм розвитку організації; ідентифікувати, аналізувати очікування зацікавлених сторін організації з позицій концепції корпоративної соціальної відповідальності; формувати ефективну взаємодію роботодавців з персоналом на засадах соціальної відповідальності; формувати відносини підприємства із зовнішніми організаціями на засадах корпоративної соціальної відповідальності; визначати напрями активізації індивідуальної та колективної екологічної відповідальності; посилювати соціальну відповідальність суб'єктів суспільного розвитку через соціальне партнерство; здійснювати моніторинг корпоративної соціальної відповідальності; оцінювати ефективність корпоративної соціальної відповідальності; використовувати джерела права інтелектуальної власності; захищати своє авторське право та суміжні права; патентувати винаходи, корисні моделі та промислові зразки; здійснювати захист своїх порушених прав.

СК 09. Здатність застосовувати знання в управлінні фінансовою діяльністю підприємств щодо розроблення поточних фінансових планів та бюджетів, інвестиційних бюджетів та контроль їх виконання; здійснення фінансових розрахунків щодо реальних потреб у фінансових ресурсах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності; оптимізації витрат та ефективного управління прибутком; визначати оптимальні напрями інвестиційної діяльності підприємств; здійснювати фінансовий контроль; проведення аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств; управління фінансовими ризиками підприємств та розробка заходів щодо їх мінімізації.

СК 10. Здатність до впорядкування облікової інформації, формування, читання та використання фінансової звітності для виконання аналітичних процедур, проведення розрахунків та здійснення інтерпретації коефіцієнтів та інших показників

СК 20. Здатність до подальшого навчання, підтримки належного рівня знань та постійного підвищення фахової підготовки, виявлення проблем та визначення шляхів їх вирішення у сфері фінансів.

РН 01. Визначати, засвоювати та запам'ятовувати базові принципи філософії, соціології, логіки, факти вітчизняної історії та культури, норми економіки й права, розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства.

РН 02. Демонструвати належний рівень знань основних історико-філософських концепцій для осмислення сучасних економічних проблем та формування на цій основі професійного

світогляду.

РН 03. Демонструвати належний рівень знань економічних категорій, нормативно-правового забезпечення та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

РН 05. Застосовувати статистичні методи збирання та обробки економічної інформації, економетричні методи моделювання фінансово-економічних явищ та процесів.

РН 06. Застосовувати набуті практичні навички використання економіко-математичних методів для розв'язання практичних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ЗК1. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.

ЗК3. Уміння планувати і організовувати свою професійну діяльність.

ЗК4. Знання і розуміння предмета та характеру професійної діяльності, природи етичних стандартів та здатність діяти на їх основі.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.

ЗК7. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.

ЗК8. Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним, визнавати та виправляти власні помилки.

ЗК11. Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.

ЗК12. Здатність приймати неупереджені і мотивовані рішення, визначати інтереси і мотиви поведінки інших осіб,

ФК1. Знання основ теорії та філософії права, структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

ФК2. Знання історії права та державних інститутів.

ФК3. Знання стандартів правничої професії.

ФК4. Знання міжнародних стандартів прав людини.

ФК8. Знання засад і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів таких фундаментальних галузей права, як: конституційне право, адміністративне право, цивільне і цивільне процесуальне право, сімейне, аграрне, екологічне, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

ФК9. Навички реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК10. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

ФК13. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК14. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.

ФК15. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

ФК16. Навички консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

ФК17. Навички самостійної підготовки проектів актів нрввозастосування.

ФК18. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

Команда викладачів

Павліченко Володимир Миколайович, лектор, УкрДУЗТ, доктор юридичних наук, професор.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ПО КУРСУ

« СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ »

1. www.metod.kart.edu.ua;
2. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>;
3. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npasearch>;
4. <https://www.lawportal.com.ua/> ;
5. <http://ukrainepravo.com/>.